

Dr. Horváth Endre h. államtitkár úr részére
endre.horvath@ngm.gov.hu

Szentendre, 2010. október 28.

Tisztelt Államtitkár úr!

Néhány nappal ezelőtt részt vettem egy, az ún. Zöldutakról szóló fórumon, ahol Víg Tamás úr, az MT Zrt. TDM koordinátora is előadást tartott. A TDM szervezetekről szólva számomra hatalmasnak tűnő, szervezetenként 30-40 millió Ft/év működési finanszírozásról, 3-4 fizetett alkalmazotról beszélt.

Az elmúlt 20 évben már több ígéretes szervezet születését, regnálását nézhettük végig (RMI-k, RIB-ek, területfejlesztési tanácsok, ilyen-olyan kht.-k, stb.), ennek ellenére – ezt biztosan állíthatom – a hegyvidékeken nem sok előrelépés történt, s ami történt, ahhoz ezeknek a szervezeteknek az állandó stratégia- és koncepciógyártáson túl nem sok közük volt. Remélem, a TDM-ek felállása változást fog hozni, mindamelllett – ha ezekre ennyi pénz van – nyugodt szívvel utalhatok az Új Széchenyi Tervhez benyújtott javaslatom azon részére, amely a természetjárás (*turistautak, jelzések, turistatérkép és -kalauz /Országos Kéktúra, Mária út/ támogatások*), vagy ha úgy tetszik az aktív és ökoturizmus feltételeit egy országos, 3-4 fős érdekképviseleti szervezettel szeretné javítani.

„A társadalmi szervezetenként **közcélú feladokat** gyakorlatilag belső indítatásból, a turistahagyományok ápolásával és az ebből fakadó szakmai kompetenciával **ellátó turista-természetjáró szervezetek eszközök hiányában a társadalom számára megfelelő szinten nem képesek a természetjárás érdekeit képviselni, a gyalogos turistautak járhatóságát, követhetőségét garantálni.**

Európában egyedülállóan logikus **magyar turistaútjelzés-rendszer hálózatának, jelzéseinek, festésének státusza, karbantartásának módja rendezetlen, anyagi forrásai esetlegesen, tervezhetetlenek.**

A gyalogos turizmusnak, természetjárásnak szükségük van egy felelős, garanciákkal, jogkörökkel és anyagi forrásokkal felruházott érdekvédelmi, -képviseleti és szakmai koordinációs (ernyő)szervezetre, amely a kijelölt gyalogos útvonalak (országos- és helyi turistautak, zárandokutak) kezelőszervezeteit országosan összefogja. Legfontosabb feladata a gyalogos turistáskodás feltételeinek, érdekeinek védelme (*térképek, kiadványok, marketing, közlekedés, erdőgazdálkodás, természetvédelem, egészség-megőrzés, környezettudatos nevelés stb.*) mellett a kijelölt gyalogos útvonalhálózat kezelése, védelme, nyilvántartása, fenntartásának és szükséges mértékű fejlesztésének megszervezése, a kapcsolódó kommunikáció.

A turista-szervezetek – elsősorban a Magyar Természetbarát Szövetség tagszervezetei – jelenleg társadalmi, civil szervezetekként a turistaútjelzés-hálózat fenntartásával közcélú állami feladatokat látnak el (*nem saját tagságának festi a jelzéseket*), ezért e tevékenységének elvégzéséhez normatív állami támogatásban kell részesülniük. Ha az erdő – erdőtörvényben is kimondott és rögzített – a) gazdasági, b) természetvédelmi és c) **turisztikai jelentőségét elfogadjuk, ez utóbbinak is megfelelő súlyú érdek-képviselete és szakmai, szervezeti, anyagi bázisa kell legyen.** Árulkodó tény, hogy a 2009-ben hatályba lépett Erdőtörvényben csak a 93. §-ban (!) jelenik meg először – az általánosság szintjén – a „*turistaút*” szó.

A fenntartás takarékos, átlátható, ellenőrizhető, felügyelhető és hatékony módja csak megfelelő kezelő ill. koordináló szervezettel, rendszeres, hosszú távon tervezhető állami támogatással képzelhető el. Csak így garantálható a megfelelő minőségű, egységes kivitelezéssel készülő turistaútjelzések elkészítése.

A minimális, de folyamatos normatív támogatással kiválthatóak az áttekinthetetlen, kiszámíthatatlan nyílt pályázatok, amelyek a költségvetési pénzek ellenőrizhetetlen, sokszor minősíthetetlen erdei piktorkodást eredményező kiáramlása mellett igen gyenge hatásfokkal segítették a követhető turistaúthálózat fenntartását. (*A közúti jelzések sem nyílt pályázatok útján, hanem kezelőszervezeten keresztül kerülnek az utakra!*)

A turistautak/tanösvények járhatóságára (*pl. kerítések, benőtt ösvények, rönkszállító nehézgépjárművek útrombolása*) **kiemelt figyelmet kell fordítani, a turistautakon történő gazdálkodási/szállítási célú gépjármű-közlekedést is meg kell tiltani, ill. ha az a termelési helyszín miatt elkerülhetetlen, az Erdőtörvény 93.§ (3) bekezdése szerint a turistautat az igénybevételt követően haladéktalanul helyre kell állíttatni.**

A Kormány ismerje el a nemzeti parkok, kiemelt hegyvidéki üdülőterületek (*pl. Mátra*) területén futó **turistautak egészségmegőrzésben, ökoturizmusban betöltött szerepét. Országos Ökoturizmus Fejlesztési Stratégia 10.1.2: Aktív, természetjáró infrastruktúra fejlesztése: „Az ökoturisztikai központokat összekötő gyalogos és kerékpáros hálózat alapjainak megeremtése, a meglévő hálózat minőségi javulása, tartós állagmegőrzése.”**

Érzékelve a társadalmi igényt és az erdei/hegyvidéki közlekedési (*pl. kisvasutak*), gazdálkodási (*profitérdekelt erdőgazdálkodás nemzeti parkokban*), természetvédelmi (*vagyongazdálkodás nélküli „természetvédelem pl. a Börzsönyben*), ill. a fentiekben taglalt turisztikai körülményeket, valamint az ezeket orvosolni kívánó civil erőfeszítéseket, de már ismerve az Ön az elmúlt évek turizmus-irányítóihoz képest számomra rendkívül pozitív és a nehézségeket megértő hozzáállását bátran mertem eme felvetést tenni. Teljesen biztos vagyok abban, hogy a Börzsönyben megvalósítható ökoturisztikai modellterület tapasztalatai vissza fogják igazolni kezdeményezéseim létjogosultságát.

Üdvözlettel:

Berki Zoltán